

Nr 94

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående viss omorganisation inom kommerskollegium i samband med avveckling av statens handelslicensnämnd, m. m.
(1:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 (bilaga 12, punkterna 6, 108 och 109) föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1962/63 beräkna till Kommerskollegium: Avlöningar ett förslagsanslag av 3 500 000 kr., till Kommerskollegium: Omkostnader ett förslagsanslag av 250 000 kr., till Statens handelslicensnämnd: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 000 kr. och till Statens handelslicensnämnd, Omkostnader ett förslagsanslag av 1 000 kr., har Kungl. Maj:t i propositionen nr 112, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 2 mars 1962, föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen framlagda förslag om avveckling av statens handelslicensnämnd och överföring av dess uppgifter till kommerskollegium och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap samt om viss omorganisation av kommerskollegium i samband därmed, dels godkänna av departementschefen framlagt förslag om avveckling av elektrifieringsberedningen och överföring av dess uppgifter till kommerskollegium, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för kommerskollegium och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap, som föranledes av vad departementschefen i förenämnda statsrådsprotokoll föreslagit, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i samband med statens handelslicensnämnds avveckling vidtaga de övergångsanordningar i fråga om nämndens personal, som kan bli erforderliga, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kommerskollegium att tillämpas tills vidare från och med nämnda budgetår, dels på driftbudgeten under tionde huvudtiteln för samma budgetår anvisa till Kommerskollegium: Avlöningar ett förslagsanslag av 3 270 000 kr., dels ock till Kommerskollegium: Omkostnader ett förslagsanslag av 328 000 kr.

Efter hemställan från riksdagen tillkallades i föl med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande en särskild utredningsman med uppdrag att överväga frågan om avveckling av statens handelslicensnämnd och om inordnande av dess verksamhet i kommerskollegium. I direktiven uttalades att för det fall utredningsmannen fann att någon av nämndens uppgifter hellre borde omhänderhas på annat sätt än genom kollegium han vore oförhindrad att framlägga förslag härom. — Resultatet av utredningen har numera redovisats i ett

särskilt betänkande, vari föreslås avveckling av handelslicensnämnden med utgången av detta budgetår och överföring av dess verksamhet till kollegium. I anslutning till överföringen förordas viss omorganisation och utbyggnad av denna myndighet.

Departementschefen ansluter sig helt till uppfattningen, att nämndens kvarvarande uppgifter icke har den omfattning att de längre motiverar att nämnden bibehålles som självständigt organ. Licensverksamheten, som utgör dess främsta uppgift, har under senare år successivt minskat, och i motsvarande mån har den därmed sysselsatta personalen reducerats. I dagens läge är antalet inom nämnden verksamma befattningshavare mindre än fyrtio. Redan allmänt administrativa och ekonomiska skäl talar sålunda för att kvarvarande uppgifter överföras till annan myndighet. Dessutom kan en sådan åtgärd motiveras av de rent arbetsmässiga fördelar som uppnås genom att de överförda uppgifterna på lämpligt sätt kompletterar den mottagande myndighetens verksamhetsområde. Det anförda innebär, att departementschefen tillstyrker den förordade avvecklingen av handelslicensnämnden. Likaså ansluter departementschefen sig till förslaget om *överföring till kollegium av nämndens verksamhet i vad den avser licensarbetet*, ävensom de mindre, nämnden åvilande uppgifterna angående *pris- och konjunkturutjämningsavgiftsärenden samt kommersiell representation i Östtyskland*.

Vad beträffar handelslicensnämndens utredande och statistiska uppgifter på bränsleområdet har utredningen inför nämndens avveckling haft att välja mellan att överföra desamma antingen till kommerskollegium eller också till överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap. Den har därvid stannat för kollegium med hänsyn till det samband som ifrågakvarande uppgifter har med kollegiets handelspolitiska verksamhet. Som utredningen framhållit har emellertid uppgifterna även ett nära samband med överstyrelsens beredskapsplanering på bränsleområdet. Denna planering kan sålunda i viss mån sägas bygga på överväganden i anslutning till de fortlöpande utredningar och statistiska sammanställningar, som nämndens bränslesektion utför. Härtill kommer att det uppgiftsmaterial, som nämndens utredningar bygger på, delvis inhämtas från företag, vilka omfattas av det av statsmakterna antagna oljelagringsprogrammet. Vid genomförandet av detta är överstyrelsen tillsynsmyndighet och har såsom sådan fortlöpande kontakter med vederbörande företag, som bl. a. förser tillsynsmyndigheten med bränslestatistiska data av olika slag. Under angivna förhållanden synes en överföring av nämndens bränslesektion till överstyrelsen möjliggöra en rationalisering av uppgiftsinsamling och utredningsarbete, som kan förväntas medföra ett bättre utnyttjande av tillgängliga personalresurser. Departementschefen förordar därför, att *handelslicensnämndens bränsleverksamhet* från och med nästa budgetår *overtages av överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap*. I samband därmed torde vid överstyrelsens bränslebyrå böra inrättas följande tjänster, nämligen en byrådirektör i Ae 24, en assistent i Ae 17 och ett kanslibitråde i Ae 7. Tjänsterna, som har sin motsvarighet i arvodesbefattningar inom nämndens bränslesektion, representerar en sammanlagd avlöningskostnad

om 73 800 kr. Till den del kostnaden avser grundlön torde den få belasta den i överstyrelsens avlöningsstat upptagna, förslagsvis betecknade posten Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m. — Departementschefen understryker slutligen, att bränslefrågornas överföring till överstyrelsen självfallet förutsätter att kommerskollegium i erforderlig utsträckning får tillgång till utredningsunderlag från bränsleområdet. Det bör ankomma på de båda myndigheterna att gemensamt finna formerna för ett tillfredsställande samarbete härvidlag.

En särskild uppgift, som åvilar handelslicensnämnden men som icke närmare behandlats av utredningen, är att tillhandahålla viss personal jämte kontorsutrymmen m. m. åt den s. k. *produktivitsnämnden*. Denna inrättades år 1957 bl. a. för att vara svenskt kontaktorgan i ärenden rörande Sveriges medverkan i den inom OEEC av Organet för europeisk produktivitet (EPA) bedrivna verksamheten för främjande av produktiviteten. I samband med OEEC:s omorganisation och EPA:s upphörande har ändrade förutsättningar inträtt för nämnden, som fått sitt arbetsområde väsentligt begränsat. Detta har föranlett en omprövning av verksamheten, vars resultat dock icke kan förväntas föreligga vid tiden för handelslicensnämndens avveckling. Med hänsyn härtill och till kvarstående produktivitsuppgifter föreslås för det närmaste budgetåret som ett övergångsarrangemang att produktivitsnämnden får sitt kansli knutet till kollegium, som därvid förutsättes tillhandahålla erforderlig sekreterar- och skrivhjälp. Departementschefen utgår från att det arbetsbiträde, som nämndens uppgifter motiverar, blir av begränsad omfattning.

Avvecklingen av statens handelslicensnämnd innebär att de till myndighetens disposition stående avlönings- och omkostnadsanslagen från och med nästa budgetår kan avföras från riksstaten. — Vad angår *nämndens personal* torde i flertalet fall några svårigheter icke uppkomma att bereda densamma annan lämplig anställning. Som nyss uppgivits är antalet inom myndigheten verksamma befattningshavare i dagens läge mindre än fyrtio. Av dessa torde ett tjugutal kunna påräkna tjänster inom kommerskollegium och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap i samband med överföringen dit av nämndens licens- och bränsleuppgifter. Ytterligare några torde fram till tiden för avvecklingen kunna erhålla anställning på annat håll. För det fåtal fall där sådan eventuellt icke kan ordnas — härvid avses närmast befattningshavare inom kategorierna assistent-, skriv- och vaktpersonal — förutsätter departementschefen att vederbörande som en övergångsanordning skall kunna anlitas av kommerskollegium. Kungl. Maj:t torde böra inhämta riksdagens bemyndigande att medge det överskridande av kollegiets avlöningsanslag, som kan föranledas härav. För det fall övergångsarrangemang ifrågakommer för befattningshavare med extra ordinarie tjänst vid de stalliga krisorganen torde uppkommande lönekostnader böra belasta det under tionde huvudtiteln upptagna förslagsanslaget Statliga krisorganen: Avlöningar till viss personal.

Då det gäller inordnandet i kollegium av de från handelslicensnämnden övertagna uppgifterna — och närmast då licensärendena — kan konstateras, att det i första hand blir kollegiets utrikes- och utredningsbyrå som beröres. Enligt arbetsordningen för verket skall denna byrå svara för utredningar och yttranden i ärenden, som rör handelsöverenskommelser med främmande länder. Den skall vidare ombesörja utredningar angående import- och exportförhållanden inom olika varuområden, utredningar rörande produktion och avsättning ävensom marknads- och försörjningsläge i fråga om olika varuslag samt utredningar, som erfordras för Sveriges anslutning till eller medverkan i internationella ekonomiska organisationer. De uppgifter som i enlighet härmed pålagts byråns personal har varit betydande och har under senare år successivt ökat. Detta sammanhänger nära med en stigande aktivitet inom olika internationella organisationer, vilken tagit sig uttryck i en intensifierad förhandlings- och konsultationsverksamhet. I särskild grad har arbetsinsatser krävts i samband med integrationsfrågornas behandling. Verksamheten i denna del har haft en sådan omfattning, att den icke kunnat rymmas inom ramen för det ordinarie arbetet vid byrån utan påfordrat speciella arrangemang.

Enligt utredningen har de ökade och alltmer krävande uppgifterna i förening med de otillräckliga personalresurserna påverkat arbetsordningen inom utrikes- och utredningsbyrån på ett sätt, som inneburit olägenheter i olika hänseenden. För att klara nytillkommande uppgifter har också provisoriska anordningar måst tillgripas, som icke lämpligen kan bibehållas under någon längre tid. För att komma till rätta med de angivna förhållandena och skapa en *organisation*, som är avpassad för *kollegiums handelspolitiska arbetsuppgifter* — och då även de licensuppgifter som övertages från handelslicensnämnden — föreslår utredningen, att det från och med nästa budgetår skall finnas tre handelspolitiska byråer inom verket med benämningarna utrikes- och utredningsbyrå samt första och andra utrikes-handelsbyråerna. Arbetsfördelningen tänkes allmänt bli den, att utrikes- och utredningsbyrån handhar integrationsfrågorna samt mera allmänt betonade utredningar, medan av de båda utrikeshandelsbyråerna den ena svarar för ärenden rörande internationella organisationer samt för varuförsörjningsfrågor och den andra för bl. a. bilaterala ärenden och licensfrågor. Vad angår utredningens förslag till personaluppsättning på de olika byråerna och den närmare uppgiftsfördelningen inom dessa på arbetsgrupper etc. hänvisas till den i propositionen lämnade redogörelsen och till den upprättade sammanställningen (s. 12). — Ur synpunkten att skapa garantier för att näringslivets intressen blir vederbörligen beaktade vid behandlingen av licensärendena förordar utredningen, att för dessa tillsättes ett särskilt utskott inom det till kollegium knutna handelspolitiska rådet.

Departementschefen understryker nödvändigheten av att i dagens läge ha tillgång till en effektivt arbetande utredningsapparat med tillräckliga resurser för att kunna följa och analysera den handelspolitiska utvecklingen

och dess återverkningar för svenskt vidkommande och för att verkställa de utredningar, som erfordras som underlag för svenska ställningstaganden och förhandlingsinsatser i olika internationella sammanhang. Kravet härpå gör sig med särskild styrka gällande inför de förhandlingar, som förestår om vårt lands medverkan i en vidare västeuropeisk integration. Det ter sig mot denna bakgrund som särskilt angeläget att komma tillrätta med de av utredningen påtalade bristerna i den för kollegiets handelspolitiska verksamhet gällande organisationen och ge densamma en utformning, som är anpassad till de ifrågakommande uppgifterna, däribland även dem som övertages från handelslicensnämnden. Härvidlag synes utredningens förslag väl ägnat att ligga till grund för en omorganisation. Tillskapandet av de tre handelspolitiska byråerna med i stort sett den ärendegruppering, som utredningen tänkt sig, torde sålunda innebära en ur arbetssynpunkt rimlig uppdelning av verksamhetsfältet. Viktigt är emellertid också att förutsättningar skapas för en tillfredsställande samordning av arbetet inom de olika byråerna. Ansvaret för att en sådan kommer till stånd har utredningen närmast tänkt sig skola åvila chefen för utrikes- och utredningsbyrån, vars funktion härvidlag skulle motivera en högre lönegradsplacering av hans tjänst. Departementschefen kan i princip ansluta sig till en sådan lösning. För att skapa förbättrade betingelser för samordning synes emellertid byråerna böra inordnas i en avdelning förslagsvis benämnd utrikes- och utredningsavdelningen, därvid chefen för den föreslagna utrikes- och utredningsbyrån jämväl ges ställning som avdelningschef. Ifrågavarande byrå kan då lämpligen i stället benämnas enbart utredningsbyrån. Departementschefen förordar, att den angivna organisationen genomföres från och med nästa budgetår. Det bör understrykas, att avdelningsarrangemanget som sådant är avsett att tillgodose det särskilda samordningsbehovet. I fråga om det löpande arbetet inom byråerna förutsätter departementschefen däremot, att vederbörande byråchefer skall direkt under verksamheten bära ett eget ansvar härför. — Vad angår den av utredningen föreslagna arbetsfördelningen mellan byråerna har departementschefen i det föregående förklarat sig icke ha något att erinra. Departementschefen vill dock framhålla, att denna fördelning icke bör bli bindande för framtiden. Verksamheten skall sålunda ha möjlighet att successivt göra de omdispositioner, som motiveras av förskjutningar och ändringar i arbetsuppgifterna. — Utredningens förslag att för licensfrågorna tillsätta ett särskilt utskott inom handelspolitiska rådet finner departementschefen ändamålsenligt ur synpunkten att tillgodose näringslivets intressen i sammanhanget.

Beträffande *personaluppsättningen* innebär utredningens förslag jämfört med förhållandena på kollegiets nuvarande utrikes- och utredningsbyrå — därvid bortses från de för handelslicensnämndens bränsleuppgifter förordade befattningarna — att antalet fasta tjänster ökar från 33 till 59 eller med 26. I sammanhanget får emellertid beaktas att kollegium övertager handelslicensnämndens licensverksamhet och att ett femtontal av de tillkommande befattningarna — inkl. biträdestjänsterna — förutsättes avdelade för

denna och i huvudsak besatta med f. n. hos nämnden arvodesanställd personal. Icke desto mindre innebär förslaget en avgjord förstärkning av kollegiets personalresurser för det handelspolitiska arbetet, särskilt i kvalitativt hänseende genom att ett flertal högre tjänster tänkes inrättade. — Departementschefen ansluter sig till vad som förordats i fråga om antalet nya tjänster. Vad lönegradsplaceringen beträffar innebär förslaget följande. Chef för utredningsbyrån — tillika med ställning som chef för avdelningen — bör vara ett kommerseråd i Br 3. Chefer för de båda utrikeshandelsbyråerna böra vara ett kommerseråd i Bo 1, vilken tjänst redan finnes, samt ett kommerseråd i Be 1, vilken tjänst nu föreslås inrättad. Härutöver torde följande tjänster tillskapas inom avdelningen, nämligen tre byrådirektörer i Ae 26, tre byrådirektörer i Ae 24, fyra förste byråsekreterare i Ae 23, en byråassistent i Ae 19, tre assistenter i Ae 17, tre assistenter i Ae 15, en kansliskrivare i Ae 10, en kontorist i Ae 9, fyra kanslibiträden i Ae 7 samt fem kontorsbiträden i regl. befordringgång. Å andra sidan torde en tjänst som förste byråsekreterare i Ae 21 och tre tjänster som amanuens i regl. befordringgång indragas. I anslagshänseende innebär vad sålunda har förordats att kollegiets avlöningskostnader ökas med tillhoppa 635 200 kr. Därvid har även inräknats arvodesersättning om 49 600 kr. åt en till kollegium fortsättningsvis knuten befattningshavare, som med placering i Berlin skall svara för viss kommersiell representation i Östtyskland. — För arvoden åt ledamöterna i det särskilda licensutskottet inom handelspolitiska rådet beräknas under posten Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, en ökning om 6 000 kr. — Slutligen har i detta sammanhang under icke-ordinarieposten reserverats 80 000 kr. för anlåtande av sakkunniga etc. i integrationsarbetet och för utbetalning av arvoden till ledamöterna i delegationen för frihandelsfrågor och i den s. k. rådgivande kommittén. Av nämnda belopp skall 25 000 kr. anses redan inrymda i posten, medan återstående 55 000 kr. representerar ett ökat medelsbehov.

De ökade avlöningskostnaderna för kollegium i anledning av föreslagna personalförstärkningar utgör 635 200 kr. Ökningen för överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap på grund av där förordade nya tjänster uppgår till 73 800 kr. Den sammanlagda kostnaden är sålunda 709 000 kr., vilket belopp får ses mot bakgrund av att statens handelslicensnämnds avlöningsanslag — för innevarande budgetår upptaget med 700 000 kr. — samtidigt bortfaller.

Härefter behandlas frågan om överföring av kollegiets statistiska verksamhet till statistiska centralbyrån. Principbeslut härom fattades av 1960 års riksdag (prop. 104, SU 84, rskr. 210), och i ett den 11 november 1961 dagtecknat betänkande har delegationen för statistikfrågor i anslutning till förslag angående omorganisation och verksamhet för centralbyrån även behandlat de närmare formerna för angivna överföring. Delegationens betänkande ligger till grund för Kungl. Maj:ts proposition nr 113 angående anslag till statistiska centralbyrån m. m.

I det till nämnda proposition fogade statsrådsprotokollet föreslår chefen för finansdepartementet, att överflyttningen av kollegiets statistiska verksamhet sker med ingången av budgetåret 1962/63. — Vad angår de personal- och anslagsmässiga konsekvenserna för kollegium av åtgärden har delegationen för statistikfrågor föreslagit, att verkets avlöningsanslag till följd av avvecklingen av dess statistiska byrå minskas med 1 671 800 kr. Mot detta har departementschefen icke något att erinra. Härutöver har delegationen på grundval av schematiska bedömningar föreslagit, att avlöningsanslaget nedräknas med ytterligare 80 000 kr. med hänsyn till minskad belastning i fråga om administrativa göromål för kollegiets allmänna byrå. Även detta kan departementschefen i och för sig godtaga, dock att i sammanhanget det administrativa merarbete måste beaktas, som följer med den utökade personalen i den handelspolitiska verksamheten. Med hänsyn härtill torde minskningen böra begränsas till ett belopp om ca 55 000 kr.

De tjänster som till följd av statistiska byråns avveckling skall avföras från kollegiets stat är följande, nämligen ett kommerseråd i Bo 1, fyra förste aktuarier i Ao 23, en redaktör i Ao 23, tre förste aktuarier i Ao 21, tre förste aktuarier i Ae 21, sex amanuenser i reglerad befordringsgång, en byråassistent i Ae 17, tre förste kansliskrivare i Ao 12, en maskinoperatör i Ae 10, fyra kontorister i Ao 9, fyra kontorister i Ae 9, fem kanslibiträden i Ao 7, fem kanslibiträden i Ae 7, en maskinoperatör i Ae 7 samt trettionio kontorsbiträden i reglerad befordringsgång. Av dessa sistnämnda är tretton — lönegradsplacerade i Ao 5 — bottentjänster, för vilka medel ej beräknats. Sammanlagt är det sålunda sextioåtta fast anställda befattningshavare, som beröres av avvecklingen. — I fråga om allmänna byrån skall följande tjänster avföras från kollegiets stat, nämligen två expeditivvakter i A 7 och två kontorsbiträden i reglerad befordringsgång. — Beträffande de eventuella övergångsanordningar, som kan bli erforderliga för angivna personal, hänvisas till de av chefen för finansdepartementet gjorda uttalandena i anslutning till förenämnda proposition och till det bemyndigande som begärts i sammanhanget.

Vad angår i kollegiets petitaskrivelse framförda förslag om nya tjänster vid allmänna byrån och vid industribyråns garantilånesektion föreslår departementschefen i syfte att tillgodose allmänna byråns tid efter annan uppkommande behov av kvalificerat arbetsbiträde särskilt vid behandlingen av författningsfrågor att för arvodesersättningar under icke-ordinarieposten beräknas ett belopp om 30 000 kr. Även garantilånesektionen synes med hänsyn till sitt behov att i större utsträckning kunna anlita tillfällig företagsekonomisk expertis böra få disponera lämpligt arvodesutrymme. Departementschefen upptager i detta fall under icke-ordinarieposten ett belopp om 20 000 kr.

Kommerskollegium har vid ett par tillfällen med hänvisning till elkraftutredningens år 1954 framlagda förslag aktualiserat frågan om över-

flyttning till kollegiets elektriska byrå av elektrifieringsberedningens nuvarande arbetsuppgifter.

Vissa erfarenheter föreligger nu av den nya ellagstiftningen och de år 1958 tillkomna reglerna för upprustning av landsbygdens elnät. Dessa erfarenheter visar, att en ytterligare effektivisering av arbetet på att upprusta befintliga distributionsföretag och att åstadkomma storleksrationaliseringar beträffande sådana företag är önskvärd. Planläggning av upprustnings- och rationaliseringsåtgärder har fortskridit tämligen långt inom åtskilliga delar av landet, och det vore av stort värde att kunna knyta de fortsatta åtgärderna nära samman med kommerskollegiets bedömningar i avseende på bl. a. koncessioner samt på stöd till och lokalisering av industrier och småföretag. Med hänsyn till det anförda har departementschefen efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet föreslagit att elektrifieringsberedningens arbetsuppgifter den 1 juli 1962 flyttas över till kommerskollegium. Beredningen bör alltså avvecklas vid samma tidpunkt.

I samband med nyssnämnda omorganisation bör tillses att de konsumentintressen, som beröres av kommerskollegiets bidrags- och garantiverksamhet på elområdet, beredes tillfälle att framföra sina synpunkter i ärenden av principiell karaktär eller eljest av större vikt. Detta bör ske genom att representanter för ifrågavarande intressen får plats i det rådgivande organ, elrådet, som redan finns inom kollegium och som biträder vid dess handläggning av koncessionsärenden. En företrädare för lantbruksstyrelsen bör även ingå i rådet vid behandling av frågor som rör landsbygden. De kostnadsökningar, som följer av rådets utvidgning, uppskattas till 5 000 kr. för år. Detta belopp föreslås inräknat i kollegiets avlöningsanslag för nästa budgetår.

Vad gäller elektrifieringsberedningens kansli torde personalen där tills vidare böra stå till kommerskollegiets förfogande. Arvoden och omkostnader i verksamheten, motsvarande f. n. sammanlagt i runt tal 100 000 kr., bör även budgetåret 1962/63 belasta det å jordbruksdepartementets driftbudget uppförda särskilda reservationsanslaget Befrämjande av landsbygdens elektrifiering (se statsv.prop. bil. 11, p. 20).

Vid bestämmandet av kommerskollegiums avlöningskostnader för nästa budgetår kan konstateras, att de i det föregående framförda förslagen -- med hänsyn tagen även till de automatiska utgiftsförändringar, som föranleds av redan genomförda lönegradsuppflyttningar, löneklassändringar etc. -- å ena sidan innebär utgiftsökningar om tillhoppa 767 800 kr., å andra sidan utgiftsminskningar till ett sammanlagt belopp av 1 726 800 kr. Resultatet blir en nettominskning av 959 000 kr., vilken betingas av den statistiska verksamhetens bortflyttning. Härav följer att kollegiums avlöningsanslag, som för innevarande budgetår är upptaget med 4 229 000 kr., för nästa budgetår bör anvisas med ett till 3 270 000 kr. nedräknat belopp.

Kommerskollegiets omkostnadsanslag bör enligt kollegiets bedömning nedräknas med tillhoppa 572 600 kr. på grund av bortflytt-

ningen av den statistiska verksamheten men uppräknas med sammanlagt 40 000 kr. till följd av överföringen av handelspolitiska uppgifter m. m. från handelslicensnämnden. Denna bedömning och därav föranledda förändringar under resp. anslagsposter har departementschefen icke något att erinra mot. Kollegiets förslag i övrigt synes också kunna godtagas, dock att posterna till ersättningar för resor inom riket och till bränsle, lyse och vatten synes böra upptagas med något högre belopp än vad kollegium förordat eller med 31 000 resp. 38 000 kr. — I enlighet med det anförda bör anslaget för nästa budgetår anvisas med 328 000 kr., vilket innebär en minskning i förhållande till innevarande budgetår med 457 000 kr.

Utskottet. Utskottet tillstyrker, att statens handelslicensnämnd avvecklas med utgången av innevarande budgetår.

Enligt förslaget skall nämndens verksamhet, i vad den avser licensarbetet, ävensom de mindre nämnden åvilande uppgifterna rörande pris- och konjunkturutjämningsavgiftsärenden samt kommersiell representation i Östtyskland överföras till kommerskollegium. Utskottet finner förslaget motiverat och tillstyrker detsamma. Ej heller synes något vara att erinra mot att nämndens utredande och statistiska uppgifter på bränsleområdet överföras till överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap.

I samband med övertagandet av handelslicensnämndens licensarbete avses viss förstärkning ske av kommerskollegiets organisation och personal. Det blir i första hand kollegiets utrikes- och utredningsbyrå, som beröres härav. Av propositionen framgår, att de uppgifter i övrigt, som åligga byråns personal under senare år successivt ökat. Orsaken härtill är den stigande aktivitet, som framträtt inom olika internationella organisationer och som tagit sig uttryck i en intensifierad förhandlings- och konsultationsverksamhet. Utskottet anser det därför påkallat, att den för kollegiets handelspolitiska verksamhet gällande organisationen förstärkes och ges en utformning, som är anpassad till de ifrågakommande uppgifterna, däribland även dem som övertagas från handelslicensnämnden. Med hänsyn härtill och till vad i ärendet i övrigt anförts vill utskottet tillstyrka, att det fr. o. m. nästa budgetår skall finnas tre handelspolitiska byråer inom verket mot för närvarande endast en. Med hänsyn till angelägenheten av att en effektiv samordning av byråernas arbete åstadkommes vill utskottet jämväl biträda förslaget om att dessa byråer inordnas i en avdelning förslagsvis benämnd utrikes- och utredningsavdelningen. Vid sin granskning av den föreslagna personaluppsättningen, innebärande inrättandet av bl. a. två befattningar för kommerseråd, den ena i Br 3 och den andra i Be 1 har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Enligt principbeslut av 1960 års riksdag skall fr. o. m. budgetåret 1962/63 till statistiska centralbyrån överföras de arbetsuppgifter, som nu åvila kommerskollegiets statistiska byrå. I propositionen nr 113 har Kungl. Maj:t som följd av detta beslut framlagt förslag till omorganisation av statistiska centralbyrån. Utskottet tillstyrker i särskilt utlåtande denna dag propositionen.

nen, såvitt nu är i fråga. Mot vad departementschefen anfört med avseende å de personal- och anslagsmässiga konsekvenserna härav för kommerskollegiets vidkommande har utskottet icke funnit något vara att invända.

Utskottet finner skäl tala för att elektrifieringsberedningen avvecklas och att dess arbetsuppgifter överförs till kollegiets elektriska byrå. Förslaget i denna del tillstyrkes alltså.

Vid sin granskning av kollegiets avlönings- och omkostnadsanslag har utskottet funnit departementschefens förslag böra godtagas. Detsamma gäller ändringarna i personalförteckningen. Vad beträffar kommerskollegiets allmänna byrå och industribyrå har departementschefen beräknat ökat medelsutrymme för att möjliggöra anlåtande av särskild expertis. Utskottet tillstyrker förslaget i denna del och förutsätter med hänsyn till vad som i propositionen upplysts och utskottet i övrigt inhämtat rörande arbetsbelastningen inom dessa byråer, att Kungl. Maj:t även i fortsättningen har sin uppmärksamhet riktad på föreliggande personalbehov inom dessa.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må

I. godkänna av departementschefen framlagda förslag om avveckling av statens handelslicensnämnd och överföring av dess uppgifter till kommerskollegium och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap samt om viss omorganisation av kommerskollegium i samband därmed;

II. godkänna av departementschefen framlagt förslag om avveckling av elektrifieringsberedningen och överföring av dess uppgifter till kommerskollegium;

III. bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningarna för kommerskollegium och överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap, som föranledas av vad departementschefen föreslagit i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 2 mars 1962;

IV. bemyndiga Kungl. Maj:t att i samband med statens handelslicensnämnds avveckling vidtaga de övergångsanordningar i fråga om nämndens personal, som kunna bli erforderliga;

V. godkänna följande avlöningsstat för kommerskollegium att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	890 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar bestämda av Kungl. Maj:t	18 300
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 629 000

4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	676 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	56 200
	<hr/>
	Summa kr. 3 270 000

VI. för budgetåret 1962/63 å driftbudgeten under tionde huvudtiteln anvisa till

a) *Kommerskollegium: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 270 000 kr.;

b) *Kommerskollegium: Omkostnader* ett förslagsanslag av 328 000 kr.

Stockholm den 3 maj 1962

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Boman, Einar Persson, fröken Andersson, herrar Birger Andersson, Axel Johannes Andersson, Bergman, Per Jacobsson, Rikard Svensson, Bengtson, fru Wallentheim, herrar Mårtensson, Birke, Bertil Petersson och Nils-Eric Gustafsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, Almgren, fröken Elmén, herrar Andreasson, Eliasson i Sundborn, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Skellefteå, Kellgren, Fagerlund och Bohman.